

F. t. l. vedr. forbrugerklager og retsplejeloven

ud over henvisningen til Retsplejerådets synspunkter også henvist til, at de fleste nævnssafgørelser i praksis efterleves frivilligt, og at forbrugerne med bl.a. reglerne om betalingspåkrav i retsplejelovens kapitel 44 a og den ved politi- og domstolsreformen indførte småsagsproces for krav på op til 50.000 kr. har tilstrækkeligt gode og effektive midler til at få gennemtvunget en nævnssafgørelse i de få tilfælde, hvor nævnets afgørelse ikke efterleves frivilligt.

Ud fra hensynet til at sikre en effektiv forbrugerbeskyttelse er der efter regeringens opfattelse i dag behov for at indføre yderligere regler, der letter gennemførelsen af en forbrugers krav, når forbrugeren har fået helt eller delvis medhold i en klagesag, og den erhvervsdrivende ikke efterlever afgørelsen. Regeringen lægger herved vægt på, at evalueringen af forbrugerklageloven har vist, at de initiativer, der er iværksat med henblik på at øge efterlevelsen af klagenævnssafgørelser (fx den elektroniske offentliggørelse af navne på erhvervsdrivende, der ikke efterlever en klagenævnssafgørelse), ikke er tilstrækkeligt effektive, idet 10-20 procent af Forbrugerklagenævnets afgørelser stadig ikke efterleves af de erhvervsdrivende. Efterlevelsescprocenten beregnes normalt ud fra de sager, hvori der foreligger oplysninger om efterlevelse. Da der ikke foreligger oplysninger om efterlevelse i alle sager, er tallene behæftet med en vis usikkerhed, og den reelle efterlevelsescprocent kan derfor være lavere.

I langt hovedparten af de sager, der ikke efterleves af den erhvervsdrivende, må det formentlig antages, at den manglende efterlevelse ikke er begrundet i, at den erhvervsdrivende har en forventning om at ville kunne vinde en eventuel retssag om det spørgsmål, der er afgjort af et nævn. Den erhvervsdrivende bør derfor ikke blot kunne forholde sig passivt i forhold til nævnssafgørelsen.

Økonomi- og Erhvervsministeriet udarbejdede på den baggrund lovforslag om ændring af lov om forbrugerklager, der blev sendt i høring den 6. februar 2009 med høringsfrist den 20. februar 2009.

Høringssvarene fra bl.a. præsidenterne fra henholdsvis Højesteret, Østre og Vestre Landsret gav udtryk for betydelige forbehold over for lovforslagets bestemmelser om, at klagenævnssafgørelser skulle kunne tvangsfuldbyrdes.

Præsidenten for Højesteret fandt, at lovudkastet greb ind i retsplejelovens regler om tvangsfuldbyrdelse på en måde, der var i direkte strid med tidligere overvejelser i Retsplejerådet og med forudsætningerne i det lovforslag, der ligger til grund for den nyligt gennemførte politi- og domstolsreform, og som også er omtalt i lovudkastet. På denne baggrund

anførte Præsidenten for Højesteret bl.a., at lovudkastet gav anledning til væsentlige retssikkerhedsmæssige betænkeligheder.

Præsidenterne for henholdsvis Østre og Vestre Landsret delte disse synspunkter.

Flere af de øvrige høringssvar gav derudover udtryk for betænkelighed ved, at lovforslaget kunne medføre, at en forbruger mod sin vilje risikerede at blive inddraget i en retssag, som den erhvervsdrivende anlagde, med eventuel risiko for at blive påført fx sagsomkostninger m.v. Flere anførte, at en adgang til fri proces burde indgå i forslaget. For Forbrugerrådet har det været en væsentlig forudsætning, at forbrugerne sikres fri proces, således at de ikke i forbindelse med en retssag påføres udgifter.

På baggrund af de indkomne høringssvar er dette lovforslag ændret på en række punkter i forhold til det lovforslag, som blev sendt i høring, hvorved en række af de problemer og spørgsmål, som lovforslaget i den oprindelige form rejste, imødegås.

Nærværende lovforslag indeholder stadig et element af tvangsfuldbyrdelse. Efter lovforslaget skal den erhvervsdrivende nu inden en bestemt frist meddele nævnet, hvis vedkommende ikke ønsker at være bundet af nævnets afgørelse. Meddeles dette, må sagen indbringes for domstolene af forbrugeren. Hvis den erhvervsdrivende ikke inden fristens udløb meddeler nævnet, at vedkommende ikke ønsker at være bundet af afgørelsen, gælder udgangspunktet i lovforslaget derimod fortsat, dvs. at der gives forbrugeren adgang til tvangsfuldbyrdelse under visse betingelser.

Samtidig indebærer lovforslaget, at en forbruger ikke mod sin vilje bliver tvunget ud i en retssag, idet procesinitiativet nu ligger hos forbrugeren i modsætning til i det oprindelige lovforslag.

Forbrugerklagenævnets formænd er efter gældende ret dommere og de private klage- eller ankenævns formænd er som hovedregel dommere. For at sikre et fortsat højt kvalitetsniveau i sagsbehandlingen i de godkendte, private klage- eller ankenævns foreslås det desuden i lovforslaget, at formanden og næstformanden i et godkendt, privat klage- eller ankenævn skal være dommere.

Ud over de ændringer, som er indeholdt i lovforslaget, jf. nærmere herom nedenfor, vil der i 2009 - med henblik på at forbedre gennemsigtigheden omkring klagesagsbehandlingen ved Forbrugerklagenævnet - blive iværksat et elektronisk "Track and Trace"-system, så parterne i en klagesag - dvs. forbrugeren og den erhvervsdrivende - over internettet kan følge forløbet af sagen hos Forbrugerklagenævnet. Systemet vil give parterne adgang til at læse relevante doku-